

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Jof'a si Duminec'a.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmonda 6 cr. si timbru de 30 cr
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 89.

Joi, 208 Novembre

1878.

Missiunea comitelui Siuvalov.

Brasiovu, 16 Novembre 1878.

In timpurile antice romane, candu se intalneau augurii unulu cu altulu, rideau. Acesti proroci ai statului scieau de ce ridu, ei portau toiagulu divinatoriu, care decidea asupra afacerilor celor mai importante ale marelui imperiu. Diplomatii de astadi sunt in placut'a situatiune a augurilor, ei inca ridu, candu se intalnescu unii cu altii, ca-ci cunoscu secretele, cari sunt ascunse vederei popóreloru, dér' se deosebescu de vechii auguri nu numai pentru ca le lipsescu caracterulu religiosu, ci pentru ca ei un'a prorocescu si alt'a facu la intunerecu, pre candu vechii auguri voieau si staruiau ca cele ce diceau se se si implinésca.

Astfelu prorocescu diplomatii din Livadi'a, Vien'a si Berlinu in scrisu si prin graiu viu, ca marile imperatii n'au altceva in gandu, decatu a esecutá cu conscientiositate in tóte punctele tractatulu inchieiatu la Berlinu. Intr'aceea comitele Siuvalov colinda pe la cabinetele mariloru poteri si diuaristic'a européna 'si framanta capulu, ca se afle scopulu adevératu alu calatoriei diplomatului russescu. Siuvalov a datu si comitelui Andrassy o buna dimineatia la Budapest'a. Negresitu, ca vedindu-se earasi fačia in fačia au risu amendoi. Ris'au ei óre pentru ca se ascunda ceea ce se petrece in interiorulu lor, séu ca dóra eara voru fi avendu de gandu a prepará popóreloru Europei o noua si neasteptata surprindere?

Diuariele oficióse din Vien'a si Budapest'a si mai cu séma cele russesci isi dau tóta silinti'a de a demonstrá, ca Siuvalov a venitu anume, ca se convinga pe cabinete despre lealele iutentiuni ale Russei fačia de esecutarea tractatului dela Berlinu, si ca a facutu declaratiuni multiamitóre comitelui Andrassy. In contra acestoru mulcomiri ale pressei oficióse vine dela Berlinu scirea, ca comitele Siuvalov a avutu de scopu a face, ca Austro-Ungari'a se consimtia la stabiirea unei comunicatiuni permanente a Russei cu Bulgari'a. dér' ca nu ar' fi potutu reusi. Dlu Tisza, presedintele cabinetulu ungurescu, inca ne-a datu cele mai linistitóre declaratiuni in privinti'a esecutarii stipulatiuniloru dela Berlinu. Fačia cu tóte aceste enuntiatiuni primimu unu articulu fórte importantu din capital'a Romaniei, dela o persóna bine informata despre cursulu evenimenteloru, care arunca o lumina viua asupra adevérateloru intentiuni ale diplomatiei russesci, si pe care ilu lasamu se urmeze la acestu locu.

Bucuresci, 6/18 Nov. 1878.

De vreo cateva dile colónele diuarieloru din Vien'a si Pest'a sunt pline cu telegrame, corespondentie si articule despre missiunea comitelui Siuvalov. Apretiarile acelor diuare in acést'a privintia unele sunt mai optimiste ér' altele mai pessimiste, dér' in fondu sustienu tóte de-o po-triva, ca missiunea diplomatulu russu, n'ar' avé altu scopu de catu puru si simplu, de a asigurá Curtea din Vien'a despre seriósele intentiuni ale Tiarului relative la esecutarea otaririloru tractatulu din Berlinu.

Neaperatu diuariele 'si facu apretiarile pe bas'a sciriloru telegrafice mai multu séu mai puçinu acreditate si intotdeauna neesacte in materii diplomatice, séu mai bine disu in privinti'a tiesaturiloru si uneltiriloru diplomatice. Se scie, ca in dilele nóstre telegrafulu e celu mai bunu aparatu pentru guverne spre a respandí sciri fabricate in oficine ministeriale, ér' telegramele particulare mai intóte statele sunt supuse la o severa controla. Si déca acést'a controla s'a adoptatu chiaru si in statele eminentemente constitutionale, cu atatu mai mare rigóre se esercita ea in statele despotice unde totulu se petrece in intunerecu, unde chiaru si cugetarea e tacsata intre crime.

Déca in adevéru cei din Pest'a si Vien'a punu temeiu pe nascociri russesci menite de a ameti lumea, atunci permita-ne a le spune, ca ne e téma, ca nu cumva ratacirea cea de apoi se fia mai mare de catu cea d'antai, comisa in timpulu candu votau credite banesci fara se scie anume, pentru care scopu.

Noi nu credemu de locu, ca missiunea comitelui Siuvalov ar' constá numai intr'o simpla visita de curtenire la Curtea din Vien'a, séu numai in a spune comitelui Andrassy, ca Tiarulu se inchina otaririloru congressulu. Dincontra combinandu cele ce se plamadescu la Livadi'a cu missiunea comitelui Siuvalov pare-ni-se, ca diplomatulu russu a fostu insarcinatu de catra cei din Livadi'a, ca se se silésca a castigá pe comitele Andrassy pentru nouele uneltiri ale Russei in privinti'a violarii tractatulu din Berlinu ér' nici catu de puçinu pentru mantinerea si esecutarea lui fidelu.

Inainte de plecarea comitelui Siuvalov, consiliulu pravoslavnicu tienutu la Livadi'a a otaritu din nou sfasiarea nefericitulu tractatu. Aflamu din sorginte sigura, ca guvernulu din St. Petersburgu, imediatu dupa tienerea acelu consiliu, a adresatu o nota guvernulu din Bucuresci. Not'a russésca ar' cere dela guvernulu romanu, ca se incheie o noua conventiune cu Rusi'a. Nou'a conventiune intré altele se dice ca cuprinde urmátorele stipulatiuni:

Guvernulu romanu se se indatorésca a garantá pentru mai multu timpu liber'a trecere a ostiriloru russesci prin Romani'a respective prin Dobrogea; Rusii se fia liberi a tiené ocupate si se intarésca unele puncte strategice din Dobrogea. . . Si mai aflamu, ca chiaru deodata cu espedarea numitei note, Rusii deja au inceputu a fortificá punctele strategice romane, Sulin'a si Costanti'a (Kiustenge.)

Guvernulu romanu inse la rendulu seu, se dice, ca a respunsu intr'unu modu categoricu si patrioticu, dicandu, ca tractatulu din Berlinu prevede destulu de limpede terminulu, in care ostirile russe potu se tréca din Bulgari'a prin Romani'a in Rusi'a. Astfelu guvernulu romanu nu póte incheiá alta conventiune, decatu numai in conformitate cu otaririle congressulu din Berlinu.

Romani'a asemenea nu va admite niciodata, ca positiunile strategice din Dobrogea se fia ocupate si intarite de rusii si in fine, ca déca rusii nu voru curmá imediatu lucrarile de intariri incepute la Sulin'a si Costanti'a, guvernulu romanu va fi nevoitu se protesteze la poteri in contra unei asemenea portari nelegale a rusiloru inaugurata cu scopu de a violá cu deseversire stipulatiunile tractatulu din Berlinu.

Eaca dér', cari sunt faptele mai recinte ale Russei, pe cari le comite chiaru in acelu momentu candu serviciulu telegraficu din Pest'a respandescu in lumea larga, ca comitele Siuvalov a declarat comitelui Andrassy in Pest'a, ca Rusi'a e gata de-a esecutá cu religiositate tractatulu din Berlinu.

Avemu dér' si cuventu si dreptate de a privi cu ingrijire patriotica la cutrierarile muscalulu pe la Curtile din Vien'a si Berlinu.

Rusi'a, dupa cumu probéza scirea nóstra, pe care o potemu numi autentica, n'are nici cea mai mica intentiune si bunavointia de a respectá tractatulu din Berlinu, ci din contra, ea si-a tramisu pe celu mai abilu diplomatulu alu seu spre a castigá aderinti la noulu iei planu plamaditu cu scopu de a spulberá in aeru otaririle congressulu dela Berlinu.

Rusi'a numai batuta, de frica, va esecuta acelu nenorocitu tractata, dér' de voia buna niciodata.

Din diet'a Ungariei.

Cuventarea ministrulu presiedinte Tisza a tienuta cu ocaziunea desbaterei generale asupra proiecteloru de adresa a fostu un'a din cele mai insemnate ce s'au vorbitu cu acést'a ocaziune si póte cea mai importanta din cate a rostitu d. Tisza de candu e ministru. Tóte argumentele possibile ale unui barbatu de statulu le a adusu inainte spre justificarea politice guvernulu. Vomu reproduce aci dupa catu ne concede spatiulu, pasagele principale ale acestei vorbiri.

D. Tisza incepe prin a arató, ca nici unu omu, nici o natiune singura nu a fostu si nu va fi in stare a tiené pe locu cursulu evenimenteloru lumei. Celu ce se pune in contradicere cu acestu cursu va fi de regula calcatu in picóre. De trei ani incóce politic'a esteriara a Austro-Ungariei a urmatu doue directiuni. Mai antaiu s'a nisuitu nu ca se se sustiena cu orice pretiu integritatea Turciei, ci ca imperiulu turcescu se póta intre marginile posibilitatii remané unu vecinu bunu alu nostru. Apoi pentru casulu déca acést'a nu se va poté ajunge, a avutu de scopu a nu lasá, ca Turci'a se devina prad'a unei singure poteri in Orientu — si acést'a potere nu póte fi alta de catu Rusi'a, totodata a face ca statele mici si popórele Orientulu se se convinga, ca acea potere singuratica, chiaru dupa unu resbelu norocosu nu ar' poté decide sortii Orientulu dupa placulu seu; se se convinga, ca monarchi'a nóstra nu este contraria popóreloru chrestine din Orientu, dér' ca dorintiele lor numai atunci potu se se implinésca cu durabilitate, déca nu voru asteptá totulu numai dela acea potere singura, ci dela Europ'a si dela noi insine. Momentele aceste conducátorie au inspiratu pe siefulu afaceriloru nóstre esterne, candu a scrisu cunoscut'a nota de reforme, apoi candu cu memorandumulu din Berlinu si la conferinti'a din Constantinopolu. Este cunoscuta fiecaruia, ca intre poterile mari europene domnea pana in timpulu din urma o neincredere reciproca. Franci'a erá ocupata cu afacerile interne. Angli'a erá impedeata prin meetinguile antiturcesci, o alta potere (Germani'a), condusa de neincredere fačia de vecinii sei, nu se simtia nicidecumu chiemata de a se stricá cu Rusi'a, care ia facutu unu serviciu bunu la 1870; erau póte si de acele poteri, cari, déca monarchi'a nóstra ar' fi facutu unu pasu isolatu in contra Russei, ar' fi intrebuintiatu acést'a impregiurare spre a realisé intentiunile lor vechi mai multu séu mai puçinu cunoscute in contra monarchiei nóstre. Intro asemenea impregiurari a isbucnitu resbelulu orientalu. Ni se imputa, ca de ce n'amu protestatu in contra acestui resbelu. Nu me indoiescu, ca déca amu fi protestatu, ne ar' fi succésu a impedeá resbelulu russo-turcescu, dér' numai asia, ca in loculu resbelulu russo-turcescu amu fi avutu resbelulu austro-ungaro-russescu, si inca cu izolarea monarchiei avendu mai multu de unu inamicu intre celelalte poteri. (Viui desaprobari in steng'a. Asiá e! in drépta. O voce in steng'a estrema: Turci'a ar' fi fostu cu noi!) E o ilusiune, ca Turci'a ar' fi fostu cu noi. Domniloru! sunt unu mare adoritoriu alu poporulu turcescu, (ilaritate in stenga estrema), dér' barbatii lui de statulu sunt ca acei'a ai vechiulu Bizantinu; ei déca ar' fi vedutu, ca se bate alta potere pentru ei, n'ar' fi mai riscatu sange si bani. (O voce din steng'a estrema: La 1848 ei au riscatu resbelulu pentru Kossuth si honvedí! Strigari in drépt'a: Auditi, auditi!) Si care ar' fi fostu intr'unu resbelu cu Rusi'a rezultatulu unui succésu favorabilu, pe care ilu presupunemu numai? De-o parte ar' fi remasu cestiunea orientala cu totulu neresolvata, si in anim'a fiacarui poporu setosu de libertatea, ce i se cuvine cu dreptu, ar' fi remasu convictiunea, ca monarchi'a nóstra pórta vin'a, ca nu si-a potutu castigá libertatea; de alta parte remanea o ura nestinsa in peptulu acelu poporu de 80 milióne, pe care si dupa a mea convingere l'amu fi potutu invinge, dér' totusi nu l'amu fi potutu nimici. (Miscare in steng'a auditi, auditi!) D. Tisza arata dupa acést'a, ca o concentrare a armatei, ca la 1856, ar' fi impusu monarchiei numai jertfe neasemanatu mai mari, fara ai aduce vre'unu folosu. Concentrarea dela 1856 a costatu vreo 600 de milióne. Apoi voiesce a dovedi folósele congressulu dela Berlinu, care dice au pusu basa unoru relatiuni mai senatóse intre marile poteri. Tragéndu o paralele scurta intre conditiunile tractatulu de St. Stefano si stipulatiunile congressulu dela

Berlinu, dice ca celu d'antain a fostu modificatu esentialu prin celu diu urma, care a impededatu crearea unei mari Bulgarie pana in apropierea Constantinopolului si pana la marea Egea, sustienendu continuitatea teritoriului turcescu, mai departe a incredintiatu organizarea Bulgariei unei comisiuni europene, nu russesci si a pusu unu terminu mai scurtu pentru retragerea trupelor russesci; in fine s'a lasatu Bosni'a si Herzegovin'a sub sceptrulu sultanului, ér' ocupatiunea si administratiunea loru s'au incredintiatu Austro-Ungariei si acést'a s'a intemplatu in prim'a linia in interessulu Turciei, (Desaprobari in steng'a) careia i s'a datu prin acést'a possibilitatea a restabili pacea si ordinea in provinciile sale mai apropiate fora de a-si risipi poterile. (Haritate in steng'a, auditi, auditi!)

Mai departe se apera Tisza cu cunoscut'a lui dialectica in contra imputarei, ca ar' fi sedusu natiunea. Si englesii dise elu, n'au sciutu nimicu de acuisitiunea insulei Cipru pana n'a fostu perfecta conventiunea cu Pórt'a. In fine dice, ca scopulu ocupatiunei a fostu de a nu lasá, cá o alta potere se devina omnipotentu in Orientu, — ca scopulu acesta se póte ajunge numai déca monarchi'a nóstra va observá punctualu stipulatiunile tractatului dela Berlinu, si va ingriji pentru aceea, ca si ceilalti se le observe (aprobari in drépta; sgomotu in stenga) si esprima firm'a sperantia, ca in casulu unui conflictu monarchi'a nóstra nu va mai fi izolata —

Budapest'a, 16 Nov. 1878.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Desbaterile camerei deputatiloru asupra adresei la discursulu tronului sunt de mare insemnatate; desi in vorbirile pronuntiate de unii deputati nu lipsescu ideile chauviniste maghiare. Cuventarea ministrului presedinte Col. Tisza culminéza intr'acolo: ca de órece monarchi'a la erumperea resbelului nu si-a potutu gasi aliatu in contra Rusiei, ca-ci din partea Prussiei si Italiei érá mai cá sigura, — ca aceste doue mari poteri nu voru stá cu manile in sinu si nu voru priví cu nepasare eventual'a victoria a monarchiei nóstre, prin urmare conducétorii politicei esterne vedindu, ca mersulu lucrurilor nu-lu potu oprí — au lasatu cursu liberu invasiuniloru russesci, multiamindu-se a repará la incheierea pacii pe cale diplomatica, ceea ce cu arm'a n'a cutezatu a oprí.

Dlu Tisza prin urmare justifica politic'a esterna: cu slabit'inea monarchiei, cu cris'a financiála si internationale, in urma caror'a monarchi'a de sine n'a potutu incepe nici o actiune seriósá! Astfelu a devenitu apoi la politic'a de recompensare.

Deputatulu Dárdai, ce e dreptu, elu singuru si in contra amiciei afectate a maghiariiloru catra turci, a venit si a pusu tóta vin'a rezultatelor triste in spinarea politicei turcesci, care n'a voit se scia despre proiectele facute de comitele Andrásy pentru ameliorarea sórtei chrestiniloru, ci mai bine a lasatu cá russii se intrevina cu forti'a armata in favorulu chrestiniloru din imperiulu otomanu. Dep. Dárdai este de parere, ca guvernulu turcescu érá scutitu de resbelu, déca Pórt'a ascultá de Andrásy.

Deputatii Argiriu Bóthy si contele Apponyi din opozitiune au doveditu d-lui Tisza, ca interesele monarchiei nóstre nu sunt spre Bosnia, ci la Marea-Négra si gurile Dunarii. Ca totu omulu cu pricepere a trebuit se véda, ca mic'a Romania singura n'a potutu resiste invasiuniloru russesci si ca Austro-Ungari'a in interessulu propriu trebuiá se opréscá pe muscali a trece Prutulu.

Veni apoi professorulu Dr. Paulu Hoffmann si trase urmatoriele consecintie, dicédu: Politic'a Austriei este gresita inca de pe timpulu resbelului din Crime'a. Austri'a pe acelu timpu trebuiá se se alieze cu tóta credint'a poteriloru occidentali, si impreuna cu aceste se nimicéscá pe Russi'a. N'a facut'o acést'a. Si in anulu 1870 n'a recursu cu fortiele sale in ajutorulu Franciei, astfelu apoi a lasatu de buna voia: cá Prussi'a si Itali'a se devina poteri mari cucerindu teritorie insemnate. Intre vecini atatu de puternici, intre statele marinationale, ce o impresóra, Austro-Ungari'a astadi nu este sigura de ecsistenti'a ei. Nu monarchi'a nóstra, ci flott'a auglesa a opritu pe Russi'a de n'a intratu cu cazacii in Constantinopolu. Prin urmare nici tractatulu de Berlinu nu este meritulu Austro-Ungariei, cu atatu mai vertosu, ca si acést'a are stipulatiuni directu in contra ecsistentiei nóstre.

Prof. Hoffmann a doveditu unu curagiu deosebitu, — ca elu singuru intre toti deputatii maghiari, cari de altminte sunt aplecati a sperá totu binele dela Berlinu a documentatu cu argumente neresturnabile: ca slabirea Austriei se

datéza mai cu séma, de candu politiciii din Vien'a s'au aruncatu póte de fric'a russiloru, ori din alte consideratiuni, in braçiele Prussiei. Si perirea monarchiei inca de aici va poté se urmedie. In consecintia fapteloru implinite, in urm'a consolidarii poteriloru nationali in state mari la nordu, nord-vestu si miédiadi, monarchi'a nóstra, dupa ideile desfasiurate de inteligentulu professoru, n'are sianse sigure de existentia.

Desbaterile voru urmá inca lungu timpu, de órece, mai vertosu din opozitiune, sunt inscristi multi deputati la vorba. Precumu an intielesu, vomu audi vorbiri si din partea deputatiloru romani. —n.

Gimnasiulu romanu din Brasiovu.

(Urmare si fine.)

Din planulu de invetiamentu se vede, ca la aceste scóle secundare se propunu in clas'a I a gimnasiala si reala 4 limbi, intro cari si cea latina; in a II gimnasiala si reala 5 limbi, adaugédu-se la cele patru si frances'a; in celelalte clase gimnasiale s'au propusu 6 limbi, limbele clasice: latin'a si elin'a, si 4 vii limb'a romana, germana, maghiara si francesá, in clasele comerciale se propune limb'a romana, germana, maghiara si francesá. Este de observatu, ca in clas'a VII si VIII-a gimnasiala pe langa studiile ordinare prescise s'a mai propusu si geometri'a descriptiva cate doue óre pe septemana. Din planu se vede, ca in I gimnasiala s'au propusu studiile 26 óre pe septemana, in II 29 óre, in III 37 óre, in IV 34 óre, in V 30 óre, in VI 30 óre, in VII 32 si in VIII 33 óre; in I comerciala 29 óre; in II comerciala 33 óre; in III comerciala 36 óre. Dintre tóte clasele a fostu clas'a a treia gimnasiala mai tare incarcata. Peste totu studentii sunt cam incarcati cu studiulu din caus'a limbelor celor multe, cari se propunu la acestu gimnasiu.

Limb'a francesá este ce e dreptu studiu facultativu pentru scolarii din cl. II—VIII gimn. era pentru scolarii din cl. II si III reale si cl. I, II si III comerciala este studiu obligatu. Toti scolarii, cati au invetiatu limb'a francesá, au fostu 111 la numirea impartiti in 6 despartiamente. Desemnulu, gimnastic'a si cantarile inca au fostu impartite in despartiaminte. — Lucrari scripturistice s'au facutu in cl. V gimnasiala 13, in cl. VI 11; in cl. VII 10; in cl. VIII 8; in cl. II comerciala 13; in cl. III 9. — Din impartirea obiectelor de invetiamentu se vede, ca in anulu scolasticu 1877/8 au fostu aplicati la gimnasiu, la scól'a reala si comerciala 24 professori, dintre cari doi in decursulu anului au reposatu. Dir. Ionu G. Mesiot'a si Ionu A. Lapadatu. Dintre cei 24 professori sunt 21 de insi cu studia obligátore si 3 cu studii facultative. Dintre cei 21 professori de studiile obligate sunt 11 professori definitivi, 9 provisorii si 1 suplentu.

Se afla la acestea scóle si o societate de lectura a studentiloru, la care participa scolarii din cl. VII si VIII impreuna cu scolarii din clas'a III comerciala si isi tienu regulatu siedintiele odata pe septemana. Cá auditori au participatu la acestea siedintie scolarii din cl. IV, V si VI gimnasiala, precumu si din clas'a I si II comerciala. In siedintie s'a ocupatu societatea cu cetirea si reproducerea unor bucati alese din scriitorii romani, cu elaborarea, cetirea si censurarea temelor lucrate de membri societatii. In Maiu a. c. societatea a tienu o siedintia publica, in care s'au declamatu piese alese din autorii romani si s'au cetitu unele lucrari interesante. In acést'a siedintia s'a datu séma despre intrég'a activitate a societatii, despre starea bibliotecii si a cassei. — Bibliotec'a societatii se compune astadi din 370 tomuri parte daruite de membri societatii si de unii sciitori binevoitori, parte cumperate cu banii societatii. — Cass'a societatii dispune actualmente de 403 fl. 97 cr., care sunt depusi spre fructificare in cas'a de pastrare din Brasiovu. Tragemu atentiunea tuturor amiciloru de lumina si de cultura spirituala, cá se ajute acesta societate tinera parte cu opuri, parte cu diuare, parte cu bani, ca numai asia 'si va poté ajunge scopulu luminarea mintii si nobilitarea animei.

Stipendisti au fostu la gimnasiu, scól'a reala si comerciala 9, dintre cari trei au capetatu stipendiu dela biseric'a santului Nicolae din Scheiu, 1 din fundatiunea Colosiana, 1 din fundatiunea Franciscu Iosefiana, 1 din fundatiunea Mogaiana, 1 dela Asociatiunea transilvana pentru cultur'a si literatur'a poporului romanu, 1 dela in. mi-

nisteriu reg. ung. de culte si de instructiune publica, 1 din fundatiunea Romantiana. — Scolari premiati la finea anului au fostu din cl. VII gimn. 3; din cl. VI 2; din cl. V 4; din III gimn. reala 5; din II gimn. reala 9. din I gimn. reala 7; din I com. 1; din II com. 1.

La scól'a primara de patru clase pentru copii si la cele trei clase de copile au fostu 9 invetiatori aplicati, eara la clas'a IV si V de copile s'au aplicatu, cá suplenti professori dela gimnasiu, scola reala si comerciala. Aceste doue clase formeza unu cursu superioru pentru fetitie si au unu planu deosebitu de celelalte clase de copile. La scól'a de repetitiune au fostu aplicati 4 invetiatori dela scólele primare. — La scól'a invetiaceiloru de meseriasi au fostu aplicati 5 professori dela gimnasiu si 1 dela norma.

Numerulu scolariloru la gimnasiu, scól'a reala si comerciala a fostu in anulu scolasticu 1877/8, dupa religione: 233 gr.-orientali, 14 gr.-catolici, 3 evang.-luterani 13 de legea mosaica, dupa nationalitate: 247 romani, 13 evrei, 3 germani, preste totu au fostu 263, scolari, dintre cari au parasitu scól'a 16, si asia au mai remasu la finea anului 247 si 6 privatisti. — Preste totu numerulu scolariloru imatriculati la scólele centrale romane din Brasiovu a fostu: La gimnasiu 189, la scól'a reala 54, la scól'a comerciala 19, la scól'a primara de copii (norma) 293, la scól'a primara de copile 180, la scól'a de repetitiune in 4 despartiaminte 48, la scól'a de meseriasi in 2 despartiaminte 66. Sum'a totala 849. Comparanduse numerulu scolariloru din anulu acést'a ca celu din anulu trecut in sum'a de 927, resultu o scadere de 78 scolari, care scadere vine cu deosebire in socotél'a scolei primare de copii si a scolei de repetitiune. Numerulu sco'ariloru la gimnasiu, scól'a reala si comerciala este cu trei mai mare, cá in anulu scolasticu 1876/7.

Bibliotec'a gimnasiului a crescutu prin daruire cu 654 volume si cu mai multe foi politice si scientifiche. Colectiunea numismatica s'a inmultitu cu 5 numi de argintu romani, cu unu numu de arama cu inscriptiunea: Provinci'a Daci'a an. I; unu numu de arama cu inscriptiunea: Drei Gresch. — Cabinetulu zoologicu s'a sporitu cu unu esemplaru; Mergus serratoru. — Cabinetulu fisicalu s'a inmultitu cu unu telefonu si cu unu microscopu prin cumperare. — Laboratoriulu chemicu s'a intocmitu pe spesele scoliloru, completu cá pentru o scola reala superióra, conformu normativeloru esistente.

Din datele cronice scótemu numai cele mai insemnate: In 22 Dec. la propunerea directorului dupa prealabil'a ascultare a corpului professoralu, s'a alesu de catra delegatiunile scolare, conrectoru provisoriu d. prof. gimn. Stefanu Iosifu. — In 4. Ian. se introduce conrectorulu provisoriu in senulu corpului professoralu. — In 19 Ian. a repausatu Dr. I. G. Mesiot'a si in 21 Ianuarie s'a immormentatu in cimenterulu bisericeii St. Nicolae din Scheiu. — In 25 Martie a repausatu neobositulu si multu regretatulu prof. gimn. Dr. Ioanu A. Lapadatu in flórea vietiei sale si s'a immormentatu in 27 Martie in cimenterulu romanescu din Gróveri. — Esamenulu oralu de maturitate la gimnasiu s'a tienu in 26 Iuniu, dintre 7 marturisanti s'au declarat: 3 deplinu maturi cu distinctiune, 2 deplinu maturi, 1 maturu cu lauda si unulu maturu. — Esamenulu oralu de maturitate la scól'a comerciala s'a tienu in 27 Iunie si maturisanti au fostu 8, dintre cari fura declarati 3 deplinu maturi, éra ceilalti maturi.

Acést'a este pe scurtu icón'a scóleloru centrale romane din Brasiovu. Cu tóte ca aceste scóle se bucura de nisce poteri didactice catu se póte de bune, nu sunt asia de bine cercetate cumu s'ar' poté asteptá. Una din cauzele, pentru care aflenti'a scolariloru nu este atatu de mare, este si aceea, ca Brasiovulu, situatu intr'unu coltiu alu Transilvaniei, este invecinatu cu tier'a Oltului unde poporulu e seracu si nu 'si póte dá copii la scóla. Speranti'a ca scólele reale si mai cu séma cele comerciale voru fi fórte bine cercetate, din cauza ca Brasiovulu e unu centru de comerciu si de industria, si ca giuru impregiuru poporatiunea rurala romana traiesce parte cu economi'a de vite, parte cu specula, si are dér' lipsa de scólele reale si comerciale, inca nu s'a realizatu pana acuma. Caus'a acestei aparitiuni regretabile se póte esplicá, parte prin aceea, ca poporulu nostru inca nu s'a petrunsu pe deplinu de folósele binefacátorie ale acestoru scóle, parte si prin acea impregiurare trista si dorerósa, ca economii romani de prin satele vecine, dela cari s'ar' fi asteptatu contin-

gentulu celu mai mare, au saracitu din mai multe cause.

S'au facutu cei dreptu forte multu pentru aceste scóle, dér' mai sunt inca multe de facutu pentru cá se li se asigure unu viitoriu mai bunu. Numai candu voru fi puse pe nisce base si mai solide materiale, voru poté prospera intradeveru in tóta privinti'a. Datorinti'a cea mai sacra o au corputile administrative actuale, cá lucrandu in spiritulu betraniloru, se le inbunatátesca din ce in ce starea materiala, ca dela aceea depiade si prosperitatea loru spirituala. Déca — despre ceea ce nu ne indoimu — le zace intr'adeveru la anima aceste scoli, cari sunt mandri'a romaniloru Brasioveni, atunci se nu crutie nimica spre a le procurá tóte mediulócele, de cari au inca necesitate.

Dorindu din tóta anima, ca aceste scóle, cari in privinti'a didactica se potú mesurá cu ori-ce scóle secundare din patria, se prospereze si se in-anteze in invetiamentu, in serviciulu sciintiei si alu moralei totu mai multu, si starea loru materiala se sporésca si se crésca din anu in anu, cá nu cumva se suferé ceva scadere acestu foculariu de cultura si de educatiune, ci se inflorésca spre binele némului romanescu, care si asia are numai cateva institute secundare in Austro-Ungari'a.

Congressulu nationalu bisericescu

alu romaniloru gr. or. din Ungari'a si Transilvani'a.

Siedinti'a a 18-a. (Continuare) . . . Cav. de Puscaru dice, ca vediutu cu cata grija a procesu Esc. S'a Mitrop., pentru cá se se infintieze si se se doteze eparchiile cele noue si ar' fi doritu se véda manifestandu-se totu acea ingrijire si pentru Archidieceasa, care inca are dorintiele sale juste si drepte, apoi dupa ce motivéza dorinti'a Archidieceasilorú, prin urmatórele motive: 1. Metropolitu, care e si arhiepiscopu alu Ardélului, se alege numai de congressulu nationalu bisericescu. 2. Diecesele sufragane isi alegu archiereii lorú fara concursulu Archidieceasilorú. 3. Demnitatea metropolitana este celu mai inaltu postu in organismulu nostru bisericescu si atatu prescriptele canonice catu si buna cuvinti'a ceru, cá se se faca unu archiereu metropolitu, faciá de unulu ce nu archiereu; de aceea prescriptele statutulu sunt nepractice. Diecesele sufragane sunt reprezentate in tóte corporatiunile mai inalte prin episcopii lorú ba chiaru si prin metropolitulu, pe candu Archidieces'a este reprezentata numai prin metropolitulu. 5. Archidieceasa pe timpulu vacantiei nu e reprezentata in sinodulu archierescu, in consistoriu metropolitano, nici in congresele electice, cá diecesele sufragane, candu se tractéze cele mai vitale acte, ce atingu Archidieces'a. 6. Unu archiereu ajutatoriu ar' inaltia vedi'a si demnitatea metropolitana, ar' usiura administratiunea, ar' delaturá defectele si anomaliele si ar' impaca tóte recerintiele si postulatele Archidieceasilorú, — face urmatóre propunere spriginita de toti deputati Archidiecesani: Se se decida: cá postulu de vicariu arhiepiscopescu pe viitoriu se se indeplinésca prin unu archiereu alesu prin sinodulu Archidiecesanu dupa modalitatea prescisa in statutulu organicu pentru alegerea episcopiloru sutragani, si ca acestu archiereu se aiba locu in sinodulu episcopiloru in rëndulu acestor'a se póta in Archidieces'a impliní tóte acele functiuni archieresci ce i le incredintiaza Archiepiscopulu, éra in vacanti'a scaunulu arhiepiscopulu se suplinésca pe Archiepiscopulu in tóte afacerile Archidiecesane. — Metrop. presiedinte se declara invoitu cu acésta propunere, pe care congressulu o transpune comisiunii organice spre a-o studiá si a reportá despre ea.

Siedinti'a 19-a din 20 Oct. (1 Nov.) La ordine continuarea in reportulu comisiunii organizatóre cu privire la infintiarea a doue episcopii noue in Ungari'a si crearea unui episcopu vicariu in Transilvani'a. Dep. V. Babesiu, cá representantu alu maioritatii comisiunii reportéza ca: ce privesce propunerea alorú 20 deputati din Archidieceasa pentru regularea postulu de vicariu arhiepiscopulu in Archidieceasa prin instituirea unui archiereu titulariu comisiunea recómmenda spre primire in principiu acésta propunere inse cu urmatorulu adausu: caus'a acésta se se transpuna consistoriulu metropolitano spre studiare, care dupa consultarea sinodulu archierescu si dupa primit'a invoiare a arhiepiscopulu-metropolitu se o transpuna sinodulu Archidiecesanu pentru a provedé cele de lipsa cu privire la dotatiune si apoi astfelu instruita se se supuna dimpreuna cu caus'a celorlalte doue eparchii congressulu urma-

toriu spre finala hotarire. Representantulu minoritatii comisiunii, dep. Trombitasiu, e de parere a se tractá cele 2 obiecte separatu.

Dep. Mangra pe bas'a cononelorú si a pracesi bisericesci combate instituirea unui archiereu titulariu, cá unu actu necanonicu si nebasatu pe pracs'a bisericeii ortodoxe romane din Ardélú si Ungari'a. Combate chiaru si competinti'a congressulu de a tracta acést'a cestiune, pe care numai sinodulu archierescu o póte pertractá, de aceea, propune, ca acela se o pertracteza canonicu si la congressulu viitoriu se vina cu o propunere motivata. — Presidiulu intréba, ca óre se se pertracteza cestiunea vicariulu archiereu deodata cu cestiunea celorú doue eparchii, apoi isi arata si vederile sale in privinti'a acesta si face propunerea: „Congressulu incuviintiaza sistemisarea unui postu stabiliu de vicariu arhiepiscopescu pentru Archidieceasa, care cá atare se alege de sinodulu Archidiecesanu si se intarese de arhiepiscopulu concórnentu. Vicariulu déca aro cualificatiunea receruta se póte hirotoní de archiereu. Fiindu vicariulu archiereu, este membru alu sinodulu episcopescu cu votu decisivu.“ — Se scóla mai multi deputati, cari ceru cá aceste doue cestiuni se se desbata impreuna, éra altii, ca se se separese un'a de alta. Presidiulu revine la propunerea s'a, arata, ca instituirea unui archiereu titulariu este de lipsa si nu-e nici o pedeca canonica de a se institui, dupa mai multe desbateri congressulu decide, cá aceste doue cestiuni se se tracteze impreuna. Dupa „Tel. Rom.“ (Va urmá)

Regulamentu

pentru parochiile in provinci'a metropolitana a bisericeii ortodoxe romane din Ungari'a si Transilvani'a.

(Urmare.)

II. *Indepinirea parochielorú.*

§. 6. Parochiile devinu vacante:

- prin mórtea parochulu;
- prin resignarea parochulu;
- prin stramutarea parochulu in alta parochia;
- prin destituirea parochulu.

§. 7. Murindu preotulu presiedinte séu notariulu comitetulu parochialu, séu epitropulu celu mai betranu, — indata face aretare despre acést'a la protopresbiteriulu tractulu, carele este detoriu séu a merge in persóna la inmormentarea repausatulu, séu a delegá pe unu altu preotu cá substitutu alu seu.

Dupa seversirea ceremonielorú funebrale, protopresbiterulu respective substitutulu seu in presentia comitetulu parochialu ia in sém'a totu ce a fostu la parochulu repausatu din lucrurile ce se tienu de averea bisericeii, respective de oficiulu parochialu, si le incredintieza pe langa inventariu presiedintelui comitetulu, séu, déca mai sunt si alti preoti in parochia, celui mai betranu in oficiu dintre acei'a.

Unu esemplaru alu acestui inventariu se subterne la consistoriulu eparchialu.

Dupa acea va eruí déca, si catu a remasu datoriu preotulu repausatu ori cassei bisericesci, ori in contributiunea si ecivalentulu reg. dupa sesiunea parochiala, ori in sidocsi'a episcopésca si competinti'a (birulu) protopopésca; si constatandu-se atari datorii voru intreprende pasii cuviintiosi pentru asecurarea si depurarea acelorú datorii din lasamentulu preotulu, ér' in lips'a de vre'unu lasamentu, din partea disponibilu a venitulu intercalariu aiu parochiei.

Déca parochi'a a remasu fara parochu, protopresbiterulu o incredintieza spre administrare in modu provisoriu unu'a dintre preotii invecinati, pana candu ar' face consistoriulu alta dispositiune.

In fine se deliberéza in comitetulu parochialu asupr'a intregirei, respective reduceri postulu vacantu dupa tenórea §§-loru 9 si 10 din acestu regulamentu. Protocolulu siedintiei comitetulu se inaintéza multu in 10 dile la consistoriulu eparchialu.

§. 8. Preotesele veduve si orfanii preotulu repausatu remanu in cass'a parochiala 6 luni si au dreptulu a primí diumetate din venitulu parochiei unu anu intregu dupa mórtea acelu'a.

§. 9. Devenindu in orice modu vacanta o parochia, ce a avutu numai unu preotu, déca venitulu sistemisatu in acea parochia face celu puçinu 400 fl. la anu, consistoriulu eparchialu are se ingrigésca, cá acea parochia se se ocupe celu multu in trei luni prin parochu definitivu.

Ér' déca venitulu preotiescu sistemisatu nu ajunge la 400 fl. pe anu, poporulu din parochi'a vacanta nu póte se-si aléga parochu inainte de a completá sum'a de 400 fl. si pana atunci parochi'a vacanta ori se afiliéza la alta parochia vecina, ori, déca nu se póte acést'a, consistoriulu eparchialu i da unu administratoru parochialu la propunerea protopresbiterulu concórnente.

Dintre filie se potú face matere conformu §. 3. din stat org. numai cele ce au biserica ri scóla propria si potú aretá unu venitu preotiescu sistemisatu de celu puçinu 400 fl. la anu.

Casuri esceptionale se lasa la apretierea consistorielorú eparchiale, care inse sunt datóre a reportá asupra acelorú procsimelorú sinode eparchiale.

§. 10. Déca devine o parochia vacanta intr'o comuna, unde au fostu doi preoti, acea se va reintregi numai in casulu acelu'a, déca parochi'a numera preste 1500 suflete si déca se sistemiséza cate unu venitu la orasie de celu puçinu 800 fl. si la sate de celu puçinu 600 fl. pentru unu preotu.

Devenindu vacanta o parochia ce a avutu trei preoti, acea se póte intregi numai, déca parochi'a numera preste 3000 suflete, si déca se sistemiséza cate unu venitu la orasie de celu puçinu 800 fl. si la sate de celu puçinu 600 fl. pentru unu preotu.

Intr'o parochia ce a avutu patru preoti, devenindu unu locu vacantu, acelu'a se póte intregi numai déca parochi'a numera preste 4000 suflete, si déca se sistemiséza unu venitu la orasie de celu puçinu 800 fl. si la sate de celu puçinu 600 fl. pentru unu preotu.

In tóte acele casuri, in care nu s'ar' poté impliní conditiunile de susu, se va face reducere, adeca: parochiile a 2-a si resp. a trei'a si a patr'a nu se voru indepliní, ci ele se voru lasá in administratiune, ér' venitele in folosinti'a celorlalti preoti locali, afara numai de sesiunile parochiale, asupra caror'a dispune fiecare eparchia dupa trebuintiele preotiei sale-

Abatere dela aceste dispusetiuni potú face consistoriele eparchiale numai in casuri de necesitate notorica, pe cari voru avé a le aretá totdeun'a la procsimulu congressu bisericescu. (Va urmá.)

Societatea academica romana.

Siedinti'a ultima dela 28 Septembrie 1878. — (Urmare si fine.) D. secretariu generalu dá lectura reportulu seu asupr'a lucrarilorú si activitatiei Societatiei in anulu acest'a in cuprinderea urmatóre:

„Desi, multiamita bunei vointie particulare a d-lui ministru de interne, processele verbale ale Societatiei nostre s'au publicatu in colónele „Monitoriulu oficialu“, de si d-vóstra, d-loru colegi, cunósceti bine lucrarile, cu cari, v'ati ocupatu si solutiunile ce li s'au datu, sunt datoriu a ve supuna tabelulu activitatiei d-vóstre in a 12-a sesiune academica ce a tienutu. Acésta sesiune a fostu necesitate se fia mai prelungita, fiindu-ca lucrarile Societatiei au fostu mai numeróse si ea nu se potea despartí inainte de a le resolve pe tóte. Probele de traductiuni din autorii classici, concursurile premiilorú Nasturelu, cercetarea mai multorú manuscrise aduse la cercetarea Societatiei, v'au supusu la atatea studii copióse, caror'a a trebuitu se sacrificati cu generositate unu timpu pretiosu.

„1. Mai inainte de tóte vomu memorá, ca d. ministru de culte, apretindu activitatea nóstra incordata catra scopulu infintiarei acestei Societatii si rolulu, ce este chiamata a jocá in viitoriu pentru progressulu culturai intelectuale a natiunei, si avendu in vedere desideratulu espresu in un'a din siedintiele nóstre, a binevoitu a inaintá catra corpurile legiuitoare unu proiectu, prin care nu numai ca confirma esistentia Societatiei, dér' o redica chiaru la rangulu de academia, asigurandu'i atatu subventiunea anuala, catu si independentia, destinandu'i totodata si unu locu, pe care se-si faca unu edificiu propriu alu seu: astfelu, ca in viitoriu acésta institutiune se ajunga cu o destinata solida, autonomia, eterna, si fara nici o grija de fluctuatiunile politice.

„2. Venindu la lucrarile cele mai proprii atributiunilorú sale, Societatea a ascultatú pentru prim'a óra reportulu unei missiuni sciintifice, cu care a fostu insarcinatu anulu trecutú pe d. Grigorie Tocilescu, junele nostru istoricu laureatu; numerósele documente istorice, ce au adusu din archivele si bibliotecile din Russi'a au absorbitu mare timpu din ocupatiunile d-vóstre, astfelu, ca ati potutu luá decisiunea de a editioná operele cantemiresci intregi, dupa originalele decopiate cu cea mai severa fidelitate: trei din operile lui Dim. Cantemiru, adeca Vita Constantini Cantemiri, Colectania Orientalia si Istoria ieroglifica, se voru pune sub tipariu imediatu dupa decisiunea ce ati datu; ér' dupa cele trei volume manuscrise originale ce cuprindu istoria imperiulu otomanu in limb'a latina, anunciate dela academi'a imperiala din Petersburgu, se voru trage copii esacte spre a se pune mai tardiu sub tipariu.

„3. Fericit'a idea, ce ati avutu de a votá o suma de bani pentru bibliotec'a regretatulu nostru colegu Papiu Ilarianu, aduce pe de o parte o frumósa acuisitiune pentru bibliotec'a Societatiei, ér' pe de alt'a arata o frumósa proba de recnoscintia patriotica pentru memori'a unui barbatu, care a onoratu literile si natiunea romana, redicandu'i unu monumentu pe pamentulu, in care s'a nascutu si in care zacu remasitiele sale mortale.

„4. Cererea incidentalu a veduvei repausatulu nostru colegu Ionu Massimu, de a'i veni in ajutoriu la strimtórea, in care se gasesce famili'a s'a, v'a datu ocaziune a licuidá drepturile de autoru ale colaboratorilorú la dictionariu si glossariu, a carui editiune inunda depositulu nostru cá o adevérata sarcina; astfelu d-nii colaboratori 'si-au luatú

partea din esemplare, la care erau indreptatiti dupa regulamente, magazinul societatii s'a usurat, ér' d-nei Veronica Massimu i s'a facutu unu ajutoriu, cumperandui-se unu numeru insemnatu de esemplare.

„5. Cercetarei probelor de traductiune din autorii classici venite la concursu 'i-ati consacratu unu timpu destulu de pretiosu. Labórea domnévóstra inse n'a avutu altu folosu decatu deceptiunea de a le affá insuficiente. Pentru acést'a ati fostu nevoiti a le respinge si a decide concursuri noi pentru anulu viitoriu. Se speramu, ca respingerile acestea nu voru fi luate in nume de reu: D-nii concurenti, dupa observatiunile, ce voru vedé in Analele nóstre, nu se voru descuragiá, ci din contr'a se voru stimulá, si persistandu in labóre voru ajunge a se perfectená si a veni la anulu viitoriu cu lucrari mai solide; si dupa modelulu laudatelor traductiuni din Cicerone, Dione Casiu si Titu Liviu, vomu avé si pe Pliniu, Herodotu, Plutarchu si alti autori classici, pe cari amu decisu a'i traduce in romanesce.

„6. Alte concursuri, nu mai puçinu dorite, au avutu acelasu resultatu. Premiulu Nasturelu, atatu celu din seri'a A, catu si celu din seri'a B, nu s'a potutu decerne. Din tóte publicatiunile de peste ani, cari vi s'au prezentatu, n'ati potutu pune preferinti'a d-vóstre nici pe un'a, care se póta fi calificata de cea mai buna. Elaboratele venite cu tes'a „Tieranulu romanu“ si cari au fostu tractate de doui concurenti, n'au potutu coresponde criteriulu d-vóstre, si astfeliu ati decisu, cá aceeasi tesa se se puna din nou la concursu pentru anulu 1881. Asemenea elaboratulu pentru tes'a „Istoria petrecerei romanilor in Dacia“ dela Aurelianu pana la anulu 1300, pusu la concursu inca din 1874, dupa ce i'ati datu tóta atentiunea studiósá, ati fostu nevoiti a'lu respinge cá insuficientu si a publicá unu nou concursu pentru aceeasi thesa.

„7. In cursulu sesiunei curente, Societatea a tienutu cinci siedintie publice; siepte din colegii nostri au comunicatu disertatiuni sciintifice si din multe puncte de vedere interesante. D. Aurelianu ne-a intretienutu despre economi'a rurala in Romani'a; d. Baritiu in doue renduri, despre economi'a sociala si istori'a civilizatiunei in Transilvani'a; d. Odobescu asupr'a cununei dela Novo-Cerkaski; d. Sturdza despre bibliografi'a numismatici romanesci; d. Stefanescu despre doue descoperiri paleontologice: maséu'a de Dinoteriu aflata in districtulu Tecuciu si falc'a de camila fosila aflata in districtulu Oltu; d. I. Ghic'a despre omu si inceputulu seu, ér' d. Al. Papadopolu Calimach, despre Pedaniu Dioscoridi, Botanic'a daco-getica.

„8. Voindu a face din Societatea acést'a tabernacolu sciintiei si alu suvenirilor nationale, d-vóstra v'ati intrecutu a'i face neincetatu daruri preciose si nestimate: atatea obiecte de sacra pietate, atatea carti, cari ati venitu a le depune aicea, dau atatea probe de iubirea, care v'au legatu de acésta Societate, dau atatea frumóse sperantie pentru viitoriulu ei, si justifica, potu dice, consideratiunea, ce se manifesta in favórea ei, atatu din partea guvernului, catu si din partea publicului bine simtitoriu.

„9. Voiu trece repede peste lucrari curente, precumu controlulu scropulosu alu lucrarilor administrative si financiare, votarea budgetulu si altele, cu cari v'atu ocupatu cu atat'a minutiositate si consciintia; ci dupa dupl'a sarcina de secretariu ad hoc si secretariu generalu, cu care m'ati onoratu, me voiu margini a ve urá si pe viitoriu acelasu zelu si activitate.“

D. presiedinte declara sesiunea anului 1878 inchisa. Acestu processu-verbalu s'a verificatu in siedinti'a de astadi.

Presiedinte I. Ghic'a. Secretariu ad hoc G. Sionu.

Diverse.

(Societatea literara-sociala a studintiloru romani din Vien'a „Romani'a-Juna“) a tienutu Duminec'a trecuta in „Hotel Metropol“ adunarea s'a generala impreunata cu o serata musicala dupa program'a urmatóre: A. Partea oficiala: 1. Discursu preliminaru de presiedintele Drd. Blasianu. 2. Ordinea dilei: a) Verificarea processulu verbalu; b) Referatulu comisiunei revedietórie; c) Reportulu anualu si absolutoriulu comitetului; d) Denumirea membrileru onorari si emeritati. — B. Partea sociala: 1. Marchetti: „Cantulu gintei latine“, executatu de chorulu societatii; 2. Mozartu: „Alu XXIV. quartetu in C-dur“ pentru flauta, violina, viola si violoncello, executatu de domnii Calinciucu, Blasianu, Mandichevski si Schaub; 3. Alecsandri: „Vladu Tepesiu si Stejarulu“, poesia declamata de d-lu Barseanu; 4. Hóltzel: „Voci de clopotu“, cantu solo; 5. van Beethoven: „Serenada“ pentru flauta, violina si viola, executata de domnii: Calinciucu, Blasianu si Mandichevski. — Toasturi oficiale. — 6. Gregoir & Servais: „Lohengrin de Wagner“, duetu pentru violoncello si piano, executatu de d-lu Schaub; 7. Gumbertu: „Scump'a casa parintésca“, cantu solo; 8. Alecsandri: „Resbunarea lui Statu-Palma, poesia declamata de d-lu

Paulu; 9. Mozart: „Alu XXV. quartetu in D-dur“ pentru flauta, violina, viola si violoncello, executatu de domnii: Calinciucu, Blasianu, Mandichevski si Schaub; 10. Porumbescu: „Cisla“, quartetu umoristicu-satiricu, executatu de chorulu societatii. Soli: domnii Voin'a, Blasianu, G. Danu si Calinciucu. Acompaniamentulu din piano executatu de d-lu Laczko. Pianoforte din fabric'a I. M. Schweighofer.

(Sciri din Romani'a.) — Diariulu „L'Orient“ se scrie din Brail'a 3/15 Nov.: „Speramu, ca trecerea armatei in Dobrogea se va poté efectui poimane Dumineca si se asigurá, ca M. S. R. principele va veni se asiste in persóna la intrarea trupelor in nou'a provincia romana. Din Bucuresci se anuncia inse, ca lucrarile comisiunei de delimitare nu au inaintatu atatu de iute, cumu se sperá, si ca prin urmare ocupatiunea Dobrogei va suferi o intardiare, guvernulu fiindu decisu a nu tramite armat'a peste Dunare inainte de ce se voru fi ficsatu tóte fruntariile claru si definitivu. Se crede asiadér', ca trecerea nu va avé locu inainte de Dumineca in 12/24 Nov. Se asigura inse din nou, ca Domnitoriulu va fi de faci'a la acést'a operatiune. — Acelasi diariu afla din Ismailu, ca de candu russii au luat Basarabi'a in posesiune, numerulu persónelor, cari au parasitu acést'a tíera, este: din Ismailu 300, din Kil'a 50, din Bolgradu 80, din Reni 160, de prin sate 3500; cu totulu 4090. In realitate inse au parasitu Basarabi'a mai multi decatu arata cifrele aceste, ca-ci érá imposibilu de a constata esactu numerulu tuturor emigrantiloru. Dealtmintrea emigratiunea continua. —

(Poporatiunea pamentului) se socotesce dupa Behm a fi de o 1439.145.300 ómeni care resultatu circula cu cateva luni inainte prin tóte diariile, dér' dupa cumu arata Kolb in manualulu seu de statistica numerulu acelu este celu puçinu cu o 100 de milióne preamare. Kolb socotesce locuitorii Europei la 313 milióne, ai Americi, la 93, ai Australiei la 3 1/2, ai Asiei la 780, ai Africei la 120, la olalta 1310, seu intre 1300, si 1350 de milióne. Ce se atinge de poporatiunea celoru d'antau trei parti ale pamentului nu póte fi o diferentia mare, din caus'a ca in privinti'a celoru mai insemnate tieri sunt destule date sigure. In Asi'a vine tóta greutatea din partea Chinei, ai careia locuitori impreuna cu tierile de sub protectiunea s'a nu potu trece peste 400 de milióne. Behm socotesce poporatiunea Chinei si a tieriloru ce se tienu de ea cu 433 1/2 de milióne. Cea mai mare nesciintia, despre numerulu locuitoriloru, domnesce in privinti'a Africei. Luandu tóte impregiurarile acestei parti de pamentu in consideratiune, nu se póte socoti numerulu locuitoriloru ei mai mare de 120 de milióne, pe candu Behm dice, ca sunt 205.219.500 de ómeni. Ce s'atinge de rezultatele aceste calculatórie, ele inca nu potu se fia de totu ecsacte cu atat'a mai vértosu, ca noi vedemu cu cate greutati se culegu pe la noi datele statistice, apoi ce poti se astepti date ecsacte din Afric'a, care pana acuma nici nu e cunoscuta tóta cu deameruntulu. Ce s'atinge de confessiuni dice Kolb, ca sunt pe faci'a pamentului 413 milióne crestini; si vreo 900 de milióne necrestini; si anume 210 milióne catolici, 115 milióne protestanti cu englesi cu totu, 80 de milióne orthodoxi orientali si 88 de milióne alti crestini; apoi 7 milióne evrei; 120 de milióne mohamedani si 770 de milióne, asianumiti pagani. Dintre tóti ómeni sunt dér' numai a trei'a parte chrestini, dintre acei'a camu pe jumetate romano-catolici, adeca nici a siésea parte din sum'a intréga; pe candu protestantii, la cari se socotesce tóte bisericile si tóte sectele englesesci, abia facu a 11-a parte din sum'a totala a tuturor ómeniloru de pe faci'a pamentului.

(La librari'a de musicalii a lui Taborzky si Parsch din Budapesta) a aparutu érase doue brosiure, contienendu piesele de jocu cele mai noue. I. Brosiur'a (album 8-o auritu) intitulata: „Aducere aminte de espositiunea dela Parisu“ de Philipp Fahrbach jun. contiene urmatóriele piese noue de jocu: Nr. 1. „Frumós'a parisiana“ valsu; Nr. 2. „Dame de coeur“ polc'a français; Nr. 3. „Telephon“ polc'a mazaru; Nr. 4. „Cucucu“ polc'a franç.; Nr. 5. „Reissaus“ polc'a rapede; Nr. 6. „Salutulu studentiloru“ polc'a française; Nr. 7. „Csárdás“; tóte pentru piano-forte. Pretiulu unei brosiuri 2 fl. 50 cr. v. a. — II. Brosiur'a, edata de I. Németh, intitulata „Aducere aminte de espositiunea dela Parisu“ (album 8-o auritu) contiene urmatóriele piese: 1. Plevn'a nota; 2. Huzzad czigány; 3. Be szomorú; 4. Csipkebokor; 5. Csak egy szép lány; 6. Budapesti kis barna; 7. Ne meny el; 8. Jurátos nota;

9. Egy kis lány; 10. Este van a faluban; tóte pentru pianoforte, cu pretiulu de 1 fl. 50 cr. v. a. Piesecele amintite au fostu conduse de maestrulu de musica Ph. Fahrbach jun. in concertele-orangerie (Jardin de Tuilleries) din Parisu cu succesu fórté stralucitu.

Sciri ultime telegrafice.

Neapole, 17 Nov. Regele si Regi'a Italiei in calatori'a loru fura primiti si aci cu ovatiuni. Ei intrara la órele 2 1/4 in orasiu. In strad'a Carbonara, precandu mai multi individi predau suveraniloru petitiuni, unu individuu sari c'unu cutitu asupra regelui, si-i succese a-i aplicá o rana usióra la braçulu stangu, dupa aceea se aruncá asupra ministrului-presiedinte Cairoli si 'lu rani in peciorulu stangu. Regele a scosu cu sange rece sabi'a si a lovit cu ea pe ucigasiu in capu, pre candu Cairoli ilu apucá de peru. Unu capitaniu a arestatu apoi pe atentatoriu. Regi'a si principele de Neapole se aflau in trasura cu regele si documentara mare curugiu. Assassinulu se numesce Giovanni Passamente, e bucatariu, de 20 ani, nascutu in provinci'a Potenza.

Rom'a, 18 Novemb. Atentatoriulu Passamente marturisesce faptulu. Elu declara, ca a avutu intentiunea firma a omori pe rege, a nimici monarchi'a si a delaturá miseri'a (seracia). Din hartiile lui se vede, ca a fostu membru alu „Internationalei“. Manunchiulu cutitului, cu care comise atentatulu, a fostu infasiuratu c'unu steguletiu rosiu, pe care érá lipita o siedula cu inscrierea: Viva la republica universale!

Ajutórie pentru ranitii din Bosni'a.

Brasiovu, 31 Oct. (12 Nov.) 1878.

Consemnatiune despre contribuirile generóse facute in favórea luptatoriloru vulnerati, a veduveloru si orfaniloru cadiuti in lupta si aceloru ce au ramas fora spriginu in urm'a conchiamaiei la arme a rezervistiloru.

I. In bani: Din comun'a Polyán colecta dela 13 insi 1 fl. 82 cr., colectoru d. adm. protopopescu Ioanu; din com. Lemhény dela 12 insi 72 cr., colect. Solnay; din Brasiovu (Tocile) dela 45 insi 19 fl. 44 cr., colect. Vas. Sfetea, parochu; din Brasiovulu-vechiu dela 149 barbati 16 fl. 50 cr., colect. G. Persienariu, parochu; dto. dela 11 femei 9 fl. 70 cr., colect. Susana Persienariu, preotésa; din comun'a Simonu dela biserica noua dela 14 insi 4 fl. 62 cr., colect. I. Mosioiu, parochu; dto. dela biserica vechia dela 26 insi 4 fl. 60 cr., colect. N. Manoiu, parochu; din com. Pórta Branului dela 15 insi 2 fl. 40 cr., colect. I. Lungu, parochu. Sum'a dela 285 insi 59 fl. 80 cr. v. a.

II. Colecta in panzaria din comunele: Rotbavu 6 metri panza si 1 par. ismene; Hermanu 4 camesi, 2 par. ismene si 5 stergare; Sanpetru 2 stergare, 1 strajacu, 2 camesi si 1 par. ismene; Breticu 4 coti panza grósa; Predealu 8 coti panza; Brasiovulu-vechiu 9 fasii a 10 coti 7 triangle, 4 compresse si 1 stergariu.

Brasiovu, 6/18 Novembre 1878.

Multu stimat domnule redactoru! Binevoesce a publicá si ofrand'a d-nei Sofia de Gidofalvi de 20 fl. v. a. pentru ranitii din Bosni'a etc. Bani i'amu predatu la d. vice-comite de Roll.

Comitetulu rom. nat. pentru ajutorirea ranitiloru din Bosni'a etc.

Ioanu Petricu, presiedinte.

Nr. 940. 1878.

2-2

Concursu.

La scól'a granitariésca din Vaidarece lenga Fagarasiu e de a se conferi unu postu de invetiatorésa cu salariulu anualu de 200 fl. v. a. in rate lunari, cortelu si 6 stanjini metrici lemne de focu pentru ea si sal'a de propunere. Salariulu dupa unu anu de proba cu resultatu bunu se va ameliorá.

Dela suplicante se recere: Cá se fia romane, se produca atestatu despre absolvirea cursulu pedagogicu si se fia capabila a instrua elevele in lucruri de mana, de casa si gradina.

Se notifica, ca fiindu la susu numita scóla trei (3) invetiatori, invetiatorés'a nu se va ocupá si cu elevele incepatórie.

Supliciele instruate cu documentele prescise se primescu pana in 25 Novembre a. c. st. nou inclusive la

Comitetulu administrativu

de fondulu scolasticu alu fostiloru granitari din reg. romanu I din Sibiu.

Cursulu la bursa de Vien'a

din 20 Novembre st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	61.30	Oblig. rurali ungare	73.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	62.65	„ „ Banat-Timis.	78.50
Losurile din 1860	112.40	„ „ transilvane.	—
Actiunilebancoi nation. 780.—	—	„ „ croato-slav.	74.75
„ instit. de creditu 229.—	—	Argintulu in marfuri	100.—
Londr'a, 3 luni.	116.15	Galbini imperatesci	5.57
		Napoleond'ori	9.32 1/2
		Marci 100 imp. germ.	57.65

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioane Gótt si fiu Henriu.